

2003ko iraila
21. zenb.

KALAPUTXI

MUTRIKUKO HERRI ALDIZKARIXA

GOXARRIrekin

1000 metroko
paetean gora

EUSKAL PRESOAK
EUSKAL HERRIRA

kalbaixotik piñastegira,

UDARI AGUR

UDA GALIPOT ARTEAN. ETA UDAZKENEAN...

LUARDO ETXEAN GAUDE!

oporren ostean indarra beharko duzu... euskara beti!
después de las vacaciones necesitarás fuerzas... ¡el euskera lo necesitarás siempre!

2003-2004 IKASTURTEKO EUSHARA IKASTAROA

Eskaintza:

Eushalduntze maila guztia, Alfabetatzea, EGA
Hizkuntz Eshakizunak

Iraupena:

Iraila-ekaina

Erritmoak:

Bi ordu egunean

Ordu eta erdi egunean

Ikastaro bereziak:

Gurasoak, Erakunde finantzarioak, Enpresak,

EGA ikastaroa larunbatetan, Mintzapraktika ikastaroak.

Ordenagailu gela:

HEZINET, ordenagailu bidezko programa osagarri.

16 urtetik gorakoentzat

Beka Sistema. Galde ezazu!

Matrikulatzeko epea:

Irailaren 1etik 26ra.

LUARDO ETXEA

Sabanika jaitsiera, 4 · 20830 MUTRIKU
bulego orduak: 9:30-12:30 - 15:30-19:30

Tfnoa: 943 60 30 94

Editoriala

...BIHAR ETA BERANDU !

Autobuses mañana y tarde (autobusak bihar eta berandu)

Itzulpen hau egin zuenak gure hizkuntzari sekulako ostikada eman bazion ere, Mutrikuren kasuan behintzat ondo baino hobeto asmatu zuen! Urteetako zorra ordaindu digute, ez da mesedea izan, eskubidez dagokiguna jaso dugu.

Aldizkari honetan esan gabe ez gara egon aspaldian badatoz, badatozela, hurrengo hilean, datorren astetik aurrera, bihar hasita... Azkenean ipuiko artzaiarena bezala, otsoa zetorrela hainbeste aldiz esan eta gero, benetan etorri zenean inork sinestu ez eta ardi guztiak jan!

Autobusak martxan hasi dira, (*egia da, egia da, neuk ikusi det eta*).

Orain arteko ordutegia aldatu egin da, autobus batzuk kendu eta beste batzuk ipini egin dituzte. Hasieran nahasmena sortzea ez da harrizkeoa izango, horregatik herritar guztiei informazio argia emateak garrantzi handia dauka, erabiltzaile lanak erraztu eta arazorik ez sortzeko.

Hemendik aurrera gure txanda da, eskuratu ordutegiak eta erabili autobusak!

Kalaputxi hilabetekarixa

Argitaratzailea:

Karenka komunikazio elkarte
Erdiko kale, 4 behea
20830 MUTRIKU

Telefonoa: 943 60 34 68 / 635 74 83 93

e-maila: kalaputxi@topagunea.com

Laguntzailea: Mutrikuko udala

Tirada: 2.000 ale

Lege Gordailua: SS-787/01

ISSN: 1579-4792

Inprimategia: GERTU. Oñati.

Banaketa: Mutrikuko Institutuko azken mailako ikasleak

Mutrikuko
udala

Gipuzkoako
Foru Aldundia

Eusko
Jaurilaritza

Aldizkari honek erakunde hauen dirulaguntza jasotzen du euskara bultzatzearen

Kalaputxi ez du bere gain hartzen aldizkarian adierazitako esanen eta iritzien erantzukizunik.

Eskerrak ematen dizkizue aldizkari hau kaleratzea posible egin duzuen guztioi

a u r k i b i d i a ■

Informaziua 4

Zeuk esan 5

Galipota gurean 6

Bi hitzetan 9

Lan giruan 12

Kale inkestia 13

Karenka 14

Kultura 16

Historixa 18

Auzoz auzo 20

Komikia 20

Kirola 22

Zorion agurrak 23

Argazki zaharrak 24

Agenda 26

INTERESEKO TELEFONOAK

OSASUNA

Anbulategia (Osakidetza)	943 60 43 00
DYA Mutriku	943 60 33 17
DYA zentrala	943 46 46 22
Mendaroko ospitala	943 03 28 00
Odol emaleen taldea	943 60 39 30
Javier Otxagabia botika	943 19 50 26
Lon Apraiz botika	943 60 32 50

ADMINISTRAZIO BULEGOAK

Udaltzaingua	943 60 70 48
	679 16 25 00
Udaletxea	943 60 32 44
Turismo bulegoa	943 60 33 78
Posta zerbitzua	943 60 30 44
Bake epaitegia	943 60 32 44

IKASKUNTZA-IRAKASKUNTZA

Goizeko Izarra ikastola	943 60 36 75
San Miguel ikastetxea	943 60 31 95
Mutrikuko Institutua	943 60 36 27
Udal euskaltegia	943 60 30 94
KZgunea	943 60 30 65

GIZARTE ONGIZATEA

Gizarte Ongizate zerbitzua	943 19 50 81
Anai Arte jubilatuen egoitza	943 60 34 10
Mikel Deuna zaharren egoitza	943 60 38 71

ZEBITUZUAK

Taxi geltokia	943 60 35 11
Pesa	902 10 12 10
Eusko Trenbideak	902 54 32 10
Loiuko aireportua	905 50 50 05
Hondarribiako aireportua	943 19 23 47

BESTE BATZUK

Liburutegia	943 60 41 82
Kiroldegia	943 60 31 75

Autobusak

MUTRIKU – DONOSTIA – MUTRIKU

Mutrikutik	Astegunak	7:00 / 10:00 / 13:30 / 16:30 / 20:00
	Zapatuak	10:00 / 16:30
	Jai egunak	10:00 / 16:30 / 20:00
Donostiatik	Astegunak	8:00 / 11:30 / 14:30 / 18:00 / 21:00
	Jai egunak	11:30 / 20:30

MUTRIKU – BILBO – MUTRIKU

Mutrikutik	Astegunak	7:20 / 8:20 / 14:20 / 17:20
	Jai egunak	8:20 / 14:20 / 17:20
Bilbotik	Astegunak	9:00 / 11:30 / 14:30 / 17:30 / 19:30
	Jai egunak	11:30 / 17:30 / 19:30 / 22:00

MUTRIKU – MENDAKO – MUTRIKU

Mutrikutik	Astegunak	8:05 / 9:45 / 11:45 / 13:25
Mendarotik	Astegunak	9:20 / 11:20 / 13:00

Trenak

DEBA – DONOSTIA – DEBA

Debatik	6:44-7:44-...-21:44
Donostiatik	5:47-6:47-...-20:47
Jai egunetan	8:44etan hasiko dira

DEBA – BILBO – DEBA

Debatik	6:43 -7:43 -...-20:43
Bilbotik	6:00 -7:00 -...-20:00
Jai egunetan	8:43etan hasiko dira

DEBA – EIBAR – DEBA

Debatik	6:43 / 7:43 / ... / 21:43
Eibartik	6:13 / 7:13 / ... / 21:13
Jai egunetan,	8:43etan hasiko da
Jai egunetan,	8:13etan hasiko da

Zaintzako Botikak (Mutriku – Deba)

IRAILA

1etik 7ra	Portillo (zapatu goizean, Lon Apraiz)
8tik 14ra	Lon Apraiz
15etik 21era	Barrera (zapatu goizean, Jabier Otxagabia)
22tik 28ra	Jabier Otxagabia
29 eta 30	Portillo (zapatu goizean, Lon Apraiz)

URRIA

1etik 5era	Portillo (zapatu goizean, Jabier Otxagabia)
6tik 12ra	Lon Apraiz
13tik 19ra	Barrera (zapatu goizean, Jabier Otxagabia)
20tik 26ra	Jabier Otxagabia
27tik 31ra	Portillo (zapatu goizean, Lon Apraiz)

Irailaren 15etik urriaren 5era Lon-en botika itxita (oporak)

IBARPLAS

Zure neurrirako leihoak,
kalitatez jarritako eta bukatutakoak!

Pol. Ind. Itziar-Tel. 943 199 226 - Fax: 943 199 186
Web orria: www.ibarplas.euskalnet.net
E-maila: ibarplas@ibarplas.euskalnet.net
20829 ITZIAR (Gipuzkoa)

HAUR-PARKEAK MUTRIKUN

Kalaputxik ematen digun aukera aprobetxatuz, kexu bat jarri nahi nuke Mutrikun eskasian dauden haur-parkeei buruz.

Lehenik eta behin, logikoa al da honelako herri batean, non haurrak jolasteko leku bakarrak parkeak diren, hiru urtetik beherako hainbeste haur txiki egonik, "itxotako" edo "segurtasun kolunpixo" **bakarra** egotea? Bera Plaza txikian dagoena. Mota honetako kolunpiorik ez dago herrian beste inon, eta bertan ibiltzeko askotan egin behar diren kolak...!

Gaztañeta auzoko bizilagun/guraso bezala, Toxu tailerra izan zenaren aurreko parke edo berdegune honetan lehen zeuden kolunpixo eta beste jostalekuak mesedez berriro jartzea eskatu nahi nioke udalari; izan ere, behin zeudenak kendu zituztenetik ez da besterik jarri eta auzo honetan bizi garenok daukagun tokia edukita, ez dugu behar den bezala aprobetxatzeko aukerarik. Besteak beste lehen aipaturiko kolunpixo mota eta beste hainbat jostaleku jartzeko leku oso egokia daukagu. Auzoko eta herri guztiko haurren topagune izateko leku aproposa da ze trafikoa arina da eta jostalekuak goiko partean jarritz gero arriskurik ez legoke haurrentzat.

Bestalde, Samikoilako parkearen garbitasun egoera lotsagarria aipatu nahi dut. Orain obrak direla eta, txukun ez egotea "logikoa" iruditzen zait, baina betidanik egon da leku hau deskuidatuta. Txakur kaka eta zikinkeria ugari aurkitzen dugu. Txukuntasunaren arrastorik ez! Lehendik parke gutxi badaukagu, komenigarria izango litzateke daudenak txukun mantentzea, ezta?

Haur txikiak dituzten hainbat guraso nirekin bat egongo delakoan nago eta arazo honi lehenbailehen konponbidea ematea eskatzen diot udalari.

A.F.I. (guraso bat)

KALAPUTXI: PORTUAREN GAIARI BURUZ ZENBAIT ARGIBIDE

Pasa den Uztailan argitaratu zenuten Kalaputxi aldizkari 24. orria irakurri eta gero, herritar guztiak zenbait argibide ematera behartuta sentitu gara.

Itxura denez, Belauntzien estropada zela eta, Portuan bertan behin-behineko Turismo

Orri hau beti egongo da zabalik zeozer esateko daukazuen mutrikuar guztiontzat. Artikuluak izenpetuta ekarri beharko dira, nahiz izanez gero, gaitzizena erabil daiteke aldizkariari nor den adierazita.

Gogoratu gutun guztiek agertu behar dutela nork idatzita datozen, nahiz eta ezizenez, inizialez edo bestela sinatuta argitaratu. Ez da argitaratuko norena den agertzen ez duen gutunik.

Utzi esateko duzuna Erdiko kale, 4 - beheko buzoian edo kalaputxi@topagunea.com helbidean.

Bulegoa antolatu omen zen, besteak beste "Mutrikuko Portu Berriko maketa, informazioa eta argazki-muntaia" erakutsi zirelarik.

Eta hau da gure galdera, zeintzuk izan ziren erakutsitako argazki-muntaia? Proiektu Ofizialaren aldekoak, joan deneko urtebete pasan denda zein tabernetan zehar zabaldu eta dagoeneko kadukatuta daudenak? (Kadukatuta, garbiasko ikus daitekeenez, muntaia horietan ez baitira ageri ez bide berria, ez tunelaren irteeran eraiki dituzten ormigoizko eskilara erraldoiak, ez Mollaberrri atzeko plataforma-solariuma, etabar.)

Baina hori ez da txarrena, itxura denez Kalaputxiko artikulua idatzi duenak, dagoeneko erabakitza ematen du proiektu ofizialaren garapena eta lasai asko **"urte batzuk barru errealtate bilakatu den proiektuak jakimina sortu du"** jartzen du.

Gai honek herrian sortu duen eztabaida kontuan hartuz, mesedez horrelako baieztapenak egin aurretik, datu objetiboetan oinarritzea eskatzen dizuegu.

Eta guk horren aurrean betikoa errepikatuko dugu: eraiki dezagun betidanik eskatu den BABES MOILA —eta ez babes moila izeneko Portu Berriaren zati bat—, ia hutsik dagoen gaur egungo porturako sarbide egokia izan dezaten, motor txiki zein bisitari izan ditzakegun belauntziek, eta batez ere joan den 100 urteotan Babes Moila hori aldarrikatu izan duten herriko arrantzaleek.

Besterik gabe, agur bero bat.

HOBETU LEIKE taldea

ZUZENKETA

Maiatza bukaeran jokatutako Plazatik Gaztetxera bertso lehiaketaren inguruan emandako informazioan akats egin genuen. Hona irabazleen izen-abizen zuzenak: Irabazle, Iñaki Apalategi beasaindarra; bigarren, Julen Zelaieta beratarra; ondoren, Eneritx Azkue eta Xabier Astigarraga mutrikuarra.

Kalaputxi

gutunak

**NOIZ ARTE
JARRAITUKO
DUGU
IKUSTEN ?**

Euskara-maila globalari eutsi Mutrikun

Uztailaren hasieran agertu zituen EUSTATEk, Euskal Estatistika Erakundeak, 2001eko biztanleriaren eta etxebizitzaren zentsuak. Euskarari eta gure herriari dagokionez, datuak oso gutxi aldatu dira aurrekoekiko. Azken datuek erakutsi dutenez, mutrikuarrok euskaldun izateari eutsi egiten diogu eta, ez hori bakarrik, mutrikuarrok ama hizkuntzak zein etxean erabiltzen den hizkuntzak euskara izaten jarraitzen du nagusiki.

Hala ere, lehenak eta orainak ez gaitu asetu behar eta etorkizuna izan behar dugu gogoan, eguneroko jardunak eramango baikaitu euskaldun izaten jarraitzera.

	2001		1996	
% Euskara-maila globala				
euskaldunak	4.036	86,06	1,05	3.186
la euskaldunak	438	9,41	-0,83	480
erakundeak	711	4,53	-0,22	723
aldea	4.655	100,00		4.689
% Ama hizkuntza				
euskara	3.652	78,48	0,30	3.637
guztiera	871	17,40	2,34	719
lur	200	4,19	-2,87	337
beste bat	92	1,93	0,23	81
aldea	4.775	100,00		4.774
% Etxean erabiltzen den hizkuntza				
euskara	3.186	87,20	-0,15	3.200
guztiera	811	17,06	-0,39	833
lur	733	15,42	0,79	690
beste bat	42	0,88	0,17	34
aldea	4.775	100,00		4.774

“Okelar” bertso-paper sariketa

Martxan da dagoeneko aurtengo “Okelar” bertso-paper sariketa, Bertso eskolak antolatua. Azken urteetan herriko parte-hartzaile kopurua dexente jaitsi dela eta, antolatzaileek dei egin nahi diete herritarrei beren bertsoez parte hartu eta bertsogintzarako lehengo ohitura berreskuratu dezaten.

Azken urteetan bezalaxe, 16 urte bitarteko gazteen eta 17tik aurrerako helduen mailatan banatu da sariketa eta lehenengoek, gutxienez, 3 bertso edo 6 koplak aurkeztu beharko dituzte; bigarren mailakoek, aldiz, gutxienez 6 bertso, guztiak neurri, doinu eta gai librean.

Jatorrizkoak, argitaratu gabeak eta inon saritu gabeak izan beharko duten lanak plika sistema erabiliz aurkeztuko dira azaroaren 5erako Mutriku Bertso eskolan (Luardo Etxea, Sabanika jaietsiera-4 edo posta elektronikoz xuranga@lear-tik.com helbidera. E-postaz bidaliz gero, bi fitxategi bidaliko dira word formatuan: batean bertso-sorta ezizenez sinatuta eta bestean datu pertsonalak.

Kaleak hankaz gora

Kanposantutik hasita, Gaztañeta auzoa, Etxetxiki ingurua, San Migeleko goiko aldea eta Azkia kalean sartu dira dagoeneko gasarentzako hodiak edo tubuak eta horrekin batera etorkizunean beharko diren azpiegituretarako kanalizazioak.

Uztailean beheko aparkalekurako San Jose kalean eta abuztuan Azkiaga plazan zein San Agustin kalean hasi ziren lanak. Irailetik aurrera, Fronto kalean gora eta Barrenkalen zehar jarraitzeko asmoa dago. Kale hauetan, saneamenduko hodiak aldatuko dira eta, kaleak harrotzen direla aprobetxatuta, gasarentzako hodiak eta telefono-sarea ere sartuko dira lur azpian.

Hil batzuetan obrek zoramena ekarriko diguten arren, gerora begira herriarentzat lan onuragarriak izango direnez, izan dezagun pazientzia!

Gizonezkoen
iteapaindegia

IMOTZ

Erdikokale, 34 - behea MUTRIKU Tel.: 943 60 41 62

aparra

JANTZIAK - PITXIAK

Erdiko-kale, 29
Tfn.: 943 60 45 94

20830 MUTRIKU
(Gipuzkoa)

Udan turista asko Mutrikun

Uda osoan zabalik egon den Turismo bulegora jota, adierazi digute aurtengoan kanpotar askok eta askok bisitatu gaituela. Iazko aldean, asko izan dira gure herriraino ailegatu eta bulegotik pasatu diren bisitariak eta, gainera, beste asko etorriko ziren bulegotik pasatu gabe.

Ekainaren azken astetik abuztua bukatu artean ia 2500 lagunek jo dute Turismo bulegora informazio eske. Uztailean euskal herritarrek izan dira nagusi, estatuko eta atzerriko bisitarien aurretik. Abuztuan, berriz, gauzak aldatu egin ziren eta atzerriarrak nagusi, batez ere frantziarrak eta holandarrek, besteak beste, japoniarrak, txekiarrak, errusiarrak eta estatu batuarrek ere egon diren arren. Estatutik etorrita bisitatu gaituztenen artean, kataluniarrak nagusi.

Maizen eskatutako informazioa, Gipuzkoako eta Bizkaiko kostaldean egun-pasako txangoak egiteko proposamenak eta lotarako tokiak.

Turismo bulegoak bisitari horiei guztiei eta herritarrei ere egin dien eskaintza, besteak beste, ondokoek osatu dute: Herria bisitatzeko gida, mendi ibilbideen gidak, bentalekuaren inguruko informazioa, eleizako erakusketaren ingurukoa eta internet zerbitzua.

Urtetik urtera badirudi gure herria ezagunagoa egiten ari dela erbestean eta horren lekuko izan dugun bisitari-kopurua. Datozen urteetan ere bisitatuko gaituzte, ziur.

Eraso gehiago ez!

Abuztuan gertaera triste baten berri eman digute Burumendi Mendi Taldekoek: Apaingo Amabirjinaren kontra eraso egin zuten. Gertaera tristea, berez, baina tristeagoa ez delako mendizaletasunaren kontrako lehenengo eraso izan. Behin baino gehiagotan egin dizkiete kalteak Amabirjinari berari, Arnoko aterpeari, mendian dauden bide-seinaleei... Noiz arte jarraitu behar dute horrelakoek?

Burumendikoek herritar guztiei eskatu nahi diete guztionak diren parajeak zaintzeko kontzientzia hartzeko eta bakean dagoena bakean uzteko. Ez da, bada, asko eskatzea, ezta?

Zinea

Iazko urrian hasi eta ekainera bitarte, herriko umeei Txantxangorri aisialdi taldeak antolatutako pelikula-emanaldiak izan zituzten igandero-igandero. Uda igarota, berriz ere emanaldi horiei heltzeko asmoa dago domeka arratsaldeetan gure umeei denbora pasatzeko aukera ematearren.

Bestalde, helduentzako emanaldiak antolatzeko ere jarraitu nahi da udal kultura sailetik eta, adierazi digutenez, urte guztirako programazio bat lantzen dihardute.

Adi egon, hortaz, udazkenarekin batera zinez gozatzeko aukera etorriko da eta.

ALDATU
BEGARRIAK ETXER
BEHERAPENAK

Konde Mutriku. 7
20830 MUTRIKU (GIPUZKOA)
Tel. 943 60 45 93
concepciongutierrez@wanadoo.es

Arropadenda

Tranpakale, 6
20830 Mutriku (Gipuzkoa)
943-60.70.32

KZgunea berriz ere martxan

Abuztuko oporraldian itxita egon ondoren, berriz hasi da martxan KZgunea. Bertako arduradun Lorenak eta Itxasnek adierazi digutenez, mutrikuarrok oso harrera ona egin genien interneteko ikastaroeri eta udazkenean uda aurreko martxari nahi zaio heldu. Horretarako, Internet KZgunea (20 ordu) eta Nagusiweb (10 ordu) betiko ikastaroak antolatuko dira mintegiekin batera. Udazkenerako prestatu diren mintegiak, ordubetekoak edo bi ordukoak: Foroak eta FAQ irailaren 18an, Outlook Express 18an ere bai, KUTXA 1 19an, Bidali postal bat 22an, Antolatu zure asteburua 24an eta Via Michelin 30ean.

Benetan aukera ederra interneten ibiltzen ikasi edo praktikatu nahi duten guztientzat. Ez izan zalantzarik eta sar zaitez zeu ere sarean, eta gure herriko berri izan nahi baduzu, bisita ezazu Mutrikuri eskainitako ataria, www.atxukale.com.

EGUNKARIA eta BERRIA

Irailaren 20an zazpi hilabete beteko dira *Egunkaria* itxi zutenetik. Maiatzaren 7an "Berria Berri" kanpaina hasi zen, *Berria* euskarazko egunkariari diruz laguntzeko. Ordutik hona talde eta banakako asko egin dira akziodun bai Euskal Herrian bai erbestean ere. Eta guztira bildu nahi denaren %eko 78 inguru lortu da. Mutrikuko Herri Batzordeak irailean egingo duen bileraren ondoren jarraituko du ekintzak (akzioak saldu, harpidetzak bultzatu...) aurrera eramaten. Non eta nola egingo diren jakinaraziko zaizue *Zabiel* etxeko iragarki taularen bidez. *Kalaputxik* ere hurbiletik jarraituko ditu ekintzok.

berria

Musika lagun kirola egiten

Uztailaren 19an, iluntzeko 7etan izan zen hitzordua. Jende ugari bildu zen hondartzako "plataforma"ra *spinning* eta *balet* ikuskizunak dastatu asmoz. Denetako jendea, kiroltzale amorratuak eta kuriositatez betetako ikusleak ere. Eskenatokian 4 irakasle, behe aldean berriz 58 lagun izerditan blai. Ordu beteko 4 saio egin ziren. Saio pareka egindakoak eta laurak egin zituztenak ere izan ziren. Mutrikuarrak dextente, baziren Gasteiz, Ondarru, Deba...eta hamaika herritatik etorritakoak. Berrehun bat lagun denetara, horietatik emakumezkoak gehienak. Herrialde desberdinetako musika, argiak... ikuskizun ederra eskeini ziguten Mutrikuko Kiroldegiko irakasleek zein bertara hurbildu ziren zaleek.

Lau orduko emanaldiaren erdian dantzaren edertasunak lilurtzeko aukera izan genuen Ondarruako kiroldegiko baletaren eskutik, eta horien artean, nola ez mutrikuar bat, Arantza Lasarte Uranga. Hamabi dantzari taula gainea, 15 koreografia eskeiniz. Nork ematen du gehiago?

Sekula ez da berandu, iariletik aurrera beste auken artean, aurtengo neguan *spinning* zein *baleta*, ikasteko aukera izango du kiroldegira hurbiltzen denak. Animo!

Eguzkipean, ur ertzean... Baina, lanean!

David eta Adrian aurkitu ditugu DYAkoko kamiseta horiak jantzita, erne, euren postuaren aurrean eta, berrikeretan hasi orduko, hara non agertu den hankan min hartutako emakume bat. Alde egitean: *Gustua ematen du sokorrista hauekin!* Esan eta joan da.

Sorosle arduraduna eta beste biak danbor eta hondartza aldera joanak dira eta zain gauden bitartean, Adrian debarra dela eta aurtengoa duela lehen urtea jakin dugu. Hasi berria izan arren, uretatik gizon bat ateratzen lagundu behar izan du orain dela gutxi. Bere lehen salbamendua, hain zuzen ere.

David Donostiatik etortzen da egunero eta bera da Mutrikuko hiru hondartzak zaintzeko daukagun anbulantziaren txoferretako bat. Orain dela gutxi haitzetan amildu eta buruan min hartutako mutil gazte bat eraman behar izan zuen Mendarora. Bestela, ez omen da aparteko istripurik gertatu. Hobe horrela!

Mikel Azkue da taldeko arduraduna. Seigarren urtea darama sorosle lanetan eta berak azaldu digu nola antolatzen diren. Guztira 15 sorosle beharko lirateke hiru hondartzak zaintzeko, baina aurten ez dira 12 baino apuntatu. Herritarren artean nahikoa juntatu ez eta kanpotik etortzen dira. Gauza da, titulua

behar dela lan horretan jarduteko eta hori uda aurretik atera behar izaten da. Mikelek dioenez, beti agertzen da norbait gustatuko litzaiokeela esanez, baina berandu. Aurten sei baino ez dira mutrikuarrak: Mikel Morono, Endika Kerejeta, Laida Piñeiro, Allende Garagarza eta Oier Maidagan. Besteak Ondarroa, Donostia, Deba eta Azpeititik etortzen dira.

Aurtengo uda nahiko lasaia izan da. Beti izaten da zerbait, baina aurten itsasoak ere lagundu du eta ez da ezer larririk gertatu. Eguraldia, ordea, "onegia" izan omen da: eguna joan eta eguna etorri eta beti eguzki berotan!

Mikel Azkuek erronka txiki bat ere bota die sokorristak ize eztezue eitzen... eta bizi besteik eztezue eitzen... eta hura eta bestea esanez marmarka ibiltzen direnei. Hurrengoan badaikitela: gutxiago kexatu eta, nahi badute, ba, jende beharrean ibiltzen direla eta joan besterik ez dutela.

ANDONEGI
Borrenkaien 2 Tel. 943 603680

Udazkeneko moda prest
JANTZIAK

OKILA
EBANIZTERIA
OKILA
AROTEGIA S.L.

Txirritxa - Mutriku
Tel. 943 60 40 18 - Fax: 943 60 31 03

Uda hontan, urria eta ikatza zeini?

JUANKAR ARRIETA,
44 urte

Ikatza galipotai eta urria ein doan egualdi ederrai, tanborrian egoteko. Datorren urtian ere berdin izateko.

ANDREAS HESS,
44 urte

Goiko plazan eon zan Errioxako arda dastaketai emango nioke urria. Asko gustatu zat. Ikatza galipotai eta ureta plastikuak eta beste zikinkeixak botatzen doan jendiai. Edukazio pixka bat falta da ekologia inguruan. Txakurrak kaka ein eta jasotzen ez deuen nausiai ere bai.

PEPITA GRANADOS,
58 urte

Autobusen arduradunai ikatza. Beti esaten deue ipini behar deuela eta ez deue sekula ipintzen. Eta urria egualdixai.

ELENA SUAREZ,
45 urte

Ikatza gobernuari Prestige-n arazuaixio. Eta urria, gaitzo da esaten, baina egualdi onai emango nioke. Egualdi hau dendarixentzat ona izan da eta kalea ertetzeko ere ondo eon da.

ANGELITA ATXUKALE,
50 urte

Lana dotore ein det. Jende asko etorri da kanpotik eta eurei emango nixueke urria Mutriku aukeratziarren oporretarako. Ikatza Malen jaixai, sosuak izan dialako. Igual izan dia holakuak aste-gunak tokatu dialako eta herriko jendiak, %eko larogetak, kanpuan lana eitxen doalako.

JOSEBE MENDIZABAL,
34 urte

Ikatza galipota sortu deuen jende horre danai, hondartza danak izorratu digu eta. Urria alabai emango nioke.

FERNANDO BELAUS-TEGI, 61 urte

Ikatza udaletxeuak, moila aldian gaizki portatu dialako. Bertan lanian eon dian denbora danian, inor ez da ausartu inoi multak ipintzen aparkatziarren. Eta lanak amaitxu dianian, danai multak ipintzen hasi dia, aparkatzeko lekua eon eta inor molestutzen ez dezunian. Ni egunero juten eon nai umiak in eta ez die aparkatzen utzi.

ANDER ELEZGARAI,
32 urte

Prestige-ena garbitzen doze-nai urria eta zikindu doanai, Aznarritoi, ikatza.

6000 METROTARAINO HORMA ZUZENETAN GORA

Goxerriren azken espedizioa "munduko katedrala"ra

Igor Mendizabal

"Goxerri" rengana hurbildu gara hil honetan aurtengo udan burutu berri duen espedizioaz zertxobait jakitearren. Hilabete Pakistango Karakorumen, 1.200 metroko hormak dituen mendiaren gailurrera iristea helburu. Oporretako hilea erabili du horretarako, lehenago Iñurrategi anaiek, Vallejos eta punta-puntako beste mendizale-eskalatzaile batzuek egindako gailurra egiteko. Alvaro Ortiz "Tasio" izan du espediziolagun.

-Nola sortu zitzaizuen izen gabeko Dorrera joatearen ideia?

-Paretean eskalatzen ibiltzen garenontzat, Yoshemite-ren atzetik, eskaladako "mekak" dira Pakistango Karakorumen dagoen Baltoroko glaziarraren inguruko paretak, 1.000 metrokoak, "Munduko Katedralak" izena ematen zaienak.

Mendi horietara joateko baimen bereziak ordaindu behar izaten ziren baina, 2001eko irailaren 11z geroztik, turismoa asko bajatu zen Pakistanen eta baimen horiek ordaindu beharrik ez dago orain.

Bi kontu horiek batuta, erraz eduki genuen erabakitzen nora joan.

-Aurrekontu handiak behar izaten dira horrelako espedizioetan...

-Zortzi mila metroko mendietara joateko baino txikiagoa, baina dexentea hala ere. Dendena geuk jartzen dugu geure patrikatik eta oso-oso gaitza da esponsorren bat topatzea, esponsor guztiak zortzi milakoei begira jarrita daude-eta, horretxek saltzen du, zortzi milakoa egiteak. Bidaia egin aurretik jaso genuen laguntza bakarra Artiach etxearena izan zen, eskaladako materiale batzuk emanda.

Gero hitzaldiak eta diapositiba emanaldiak eskainiko ditu-

gu diru pixkat ateratzeko izandako gastuak kubritze aldera eta, zortia badaukagu, udalari eskatu nion dirulaguntza eta federazioaren beste bat jasotzea espero dugu. Hala ere, espedizioaren aurrekontuaren herena lortzen badugu, pozik!

-Ondo-ondo prestatu beharko da Pakistan puntara egin nahi den espedizioa...

-Zalantzarik ez. Dena eduki behar duzu pentsatuta hara ailegatzeko zarenarako: baimenak, gida, sukaldaria eta porteatzaileak kontratatzea, jatekoa... Nik zortea izan nuen espedizio-laguna hantxe zehar dabil-eta lanean trekiñak-eta eramaten. Bera arduratu zen kontaktu eta paper guztiak preparamatzen. Horrela errazago da.

-...eta ailegatu zen ekainaren 19a.

-Bai. Ekainaren 19an Loititik irten eta, Londresen hegazkina aldatuta, hurrengo egunean ailegatu nintzen Islamabadera, Pakistanera. Gero, 2 egunetan furgoneta barruan Karakorun hardwayn zehar Eskarduraino. Hor gida eta sukaldaria kontratatu eta azken erasketak egin da, abante Jeepian, beste egun batez, Askoleraño, azken herriraño, eta han bakoitzak 25 kg. eramango zituen 24 porteatzaile kontratatu ondoren goruntz abiatu. 3 egun ibiltzen eta kanpo basean geunden, 4.200 bat metroko alturan.

Atxiteia jaitziera, 4 Tel: 943 60 46 22 Mutriku

ARRIETA
AUTOZERBITZUA
— eroski —

Jose M.º Altzibar Etorbidea
Tel. 943 60 31 01
20830 MUTRIKU (Gipuzkoa)

-**Paetean sartzeko unea iritsia zen.**

-Igoerarako beharko genituen materialak karriatzen egun osoa eman ondoren, 300 metroko espaloia eskalatu eta II. kanpamenduraino ailegatu ginen; handik aurrera, 800 metroko pareta goruntz.

Eguraldi txarra sartu zitzaigun eta hiru egunetan ezer egin gabe egon ginen, geldik, biok 6 metro karratutan. Jaso zuenean, goruntz egin genuen eta III. kanpamendua ere jarri genuen gailurrerako bidean. Hurrengo 150 metroak ekipatuta, handik tontorrerainoko 300 bat metroak librean egitea erabaki genuen. Hala ere, berriz ere eguraldi txarra sartu eta atzera egitea gaitza zela ikusita, bibaka egitea erabaki genuen, urik eta jatekorik gabe, 6 bat mila metrotan. Hura gaba luzea, luzea eta hotza!

-**Egoera horretan, erretiratu egin zineten?**

-Geunden babeslekutik elurra egin eta egin ikusten genuen, elur erreka gure buruen gainetik jausten. Gainera, indarrak makalduta geunden eta erretiratzea pentsatu genuen. Sokak eta jasotze-
ra irten
genue-

nean, oster, eguzkia bistatzen hasi zen eta lainoak gure azpitik geratzen zirela ikusita, gora jarraitu genuen. 40 metroko lau luzetan aristaren bukaerara ailegatu ginen, biaren bukaerara. Pena izan zen berriz ere eguraldi txarra sartu izana eta Izen gabeko Dorrearen tontorrera ailegatzeko 15 metro falta zitzaigula. Horrelakoetan buruaren eta bihotzaren arteko lehia sortzen da, baina trasteak jaso eta beheruntz egiten hastea erabaki genuen.

-**Beherantz, gorantz baino errazago?**

-Pentsatu daiteke horrela dela, baina ez, oso gogorra izan zen jeitsiera. Deshidratatuta geunden zeharo eta kongelazio puntu batekin. Beheruntzean hirugarren eta bigarren kanpamenduetan ahal zen moduan deskantsatu eta ura eta zopak, zopa asko edan genuen, solidoak amaituta geneuzkan eta.

-**Kanpamendu basean jendea zain zeneukaten...**

-Goizaldeko hiruretan heldu ginen basera eta denak lo zeuden. Hurrengo egunean egin ziguten harrera beroa bertan zeuden espedizioetakoek, katalanek, euskaldunek eta beren porteatzaile pakistandarrek. Siesta ederra eginda esnatu ginenean, bertako ohituren arabera joia antolatu ziguten menditik onik bueltatu ginela ospatzearren. Benetan une zirraragarria izan zela. Ikusten duzu beren pobrezian zelako gutxiarekin diren kapaz jai edarra antolatzeke...

- **Gailurra ez lortzeak zer esan nahi dizu?**

-Pena ematen dizu hain gutxiren faltan geratzeak, baina eraman genuen asmoa eslobeniarren

bia egitea izan zenez, helburua bete genuen eta horrekin pozik. Mendiak baimenik ematen ez badizu, hobe da ez tentatzea eta erretiratzen jakitea.

-**Hurrengo baterako asmorik badarabilzu buruan?**

- Hemendik aurrera hementxe jardungo dugu eskaltzen, Pikosen, Pirinioetan edo Atxarten, haitzean zein izotzean eta denborarekin ikusiko dugu zerk iriteten duen, ze aukera dagoen...

Norbaitek **Goxarrik** egindako espedizioaren antzeko bat antolatu nahiko balu, lasai deitzea dauka bere telefonora, behar duen laguntza eskainiko dio-eta. Hona zenbakia: 630273414. Bestela ere, norbaitek etxeko sukaldea edo komuna aldatzekotan badabil, hortxe du igeltsero baten aukera. Igeltseritzan mendian bezain trebea bada, alde paretik!

BARE = BARE

Txakoliñaz gain...

gosariak, pintxoak, ogitartekoak,...

Urte guztian goizeko 8etatik aurrera zabalik

TOXU
JABEEA ETA ERABOZETA

- Sukaldeak
- Armairuak
- Egongelak
- Logelak
- Bainuak
- Opariak

LABURBATEAN ZARALDE

PROBETU ETA AUREROKUTU
KONFIRMESU BARE

Altoa s.a. "Majra Industriak" Tel: 943 904554 / 904508 Fax: 943 904578 "TOXU" AUTISIU

Kalbaixuak la

1963. urtean sortua den Txoko-Eder elkarteak urteroko ohiturari jarraituz auten ere *Marmitako lehiaketa* antolatuko du. Urte dextente dira sukalderako grina piztu nahian lehiaketa antolatzen dutela.

Marmitakoa egiteko gaiak elkarteak jartzen ditu, gastuak, azpiegitura eta sariak berriz, Udaletxearen eskura joango dira auten ere.

Aurreneko urteetan baino gutxiagok parte hartzen badute ere oraindik konpetentzia bikaina sortzen da lehiakideen artean. Horietako batzuk ditugu Joseba Mendiguren eta Narrupe elkarteko Mª Jose, Maruja, Rosarito eta Feli.

1998a izan omen zen lehendabiziko urtea *"...parte hartutako urteetan gehienetan lortu dugu sariren bat"* dio Narrupeko partaide batek, *"txapela 3 urtez jarraian irabazi genuen, 2., 3. eta 5. postuan ere geratu izan gara, iaz klasifikatu ere ez ginen egin..."*. Marmitako prestatzeko erari buruz galdeztzean zera diote *"...ez dugu ezer berezirik egiten, kipulari puntua hartzea da garrantzitsua, bestela mimo piskat eta gogoa jarri ondoren ondo ateratzeko aukerak dituzu. Dena den beti ez da berdina ateratzen, askotan beti bezala egiten duzu eta ez duzu saririk, gu adibidez iaz kanpoan geratu ginen, ez zen gure lapikorik klasifikatu. Zergatik? gure ustez beti bezala egin genuen baina..."*

Parte hartzeko arrazoieta galdetzean *"... Narrupeko gizonak esan ziguten ea zergatik ez ginen animatzen eta hala egin genuen. Dena den plazako giroa da onena, han bata besteari begiratu... honek hau botatzen dio... beste horrek honela egiten du... gure arteko saltsa gustatzen zaigu, gure artean sortzen den giroa... Aurten seigarren urtea egingo dugu eta aurreantzean ere prest gaude parte hartzeko"*.

aino artean

Parte hartzaileen adina dela eta *"... pena da jende gazteak parte ez hartzea, iaz salbu, beste urteetan berrogei urtetik gorakoak gara partaideak, baina beno, agian konplikatu da marmitako kontua, gazteekin gehiago doa tortila, paella eta antzeko gauzak... marmitakoak lana dauka, gainean egon behar duzu... ea aurtengoan sorpresatxoren bat hartzen dugun"*.

Txakur zaharra da Joseba Mendiguren marmitako kontuetan *"... ez dakit 74an edo hurrengo urtea izan zen parte hartu nuena. Urte batzuetan ez zen antolatu eta aurten 13. urtea edo izango da. Mutri-kun egin den guztietan hartu izan dut parte. Ondarrura ere 3 urtetan joan eta hiruretan atera nuen txapela marmitakoan eta atun errea prestatzen, baina hangoa Euskal Herri mailan egiten dena da. Iaz Hendaiara joateko gonbitea ere jaso nuen baina ez nuen joateko gogorik. Ondarrutik ere jaso ditut gonbidapenak eta hara ere ez naiz joan"*.

Etxeko apaletan ditu lortutako sari batzuk *"... ez daude denak, batzuk falta dira. Mutriku mailan 5 bat aldiz izan naiz txapelduna, hiru bat aldiz 2. mailan geratu naiz eta behin edo... 5. postuan. Iaz klasifikatu ere ez nintzen egin. Ez dakit zer pasatu zen"*.

Marmitako prestatzeko orduan betiko erara prestatzen omen du *"... nik beti bezala egiten dut, patatak ondo garbituta apurtzen direla moztu, kipula doratu... horretan ez dago aldaketarik, nik ikusita daukat potoko atuna marmitakoari botatzen. Ez dakit, gauza arraro asko ikusten dira holako lekuetan. Badakit zenbaitek txanpinoi krema, porrrua... eta truko asko erabiltzen dituztela. Niri ez zait gustatzen tranpak egitea, niri marmitako garbia gustatzen zait, papata, atuna, kipula, piper berdea eta nahi izanez gero tomatea, eta kito! ez du besterik behar. Lehengo zaharrak zopakoa ere botatzen zioten baina nik ez diot botatzen. Nire ustez marmitakoa prestatzeko orduan antolatzaile edo epaileren egon beharko litzateke guztia kontrolatzeko. Gero esaten dute kalitate maila jeitsi egin dela, nola ez da jeitsiko halako tranpak eginda...!"*

Aurtengo parte hartzeari buruz galdetzean ez dago ziur joango denik *"... nik holako gauzak ikusita gaizki pasatzen dut, joateko gogoak ere kentzen dizkit. Ez dakit zer egingo dudana, etxean denetik esaten didate, ordua ailegatzen denean ikusiko dut zer egin. Ni bestela gudtura joaten naiz, oso giro polita egoten da plazan ... baina iaz pasatakoarekin desengainatuta nago"*.

SARDINA BAT, BI SARDINA...

Elkarterik ez izan arren (berria egitekotan direlako) aurten ere ez diote hutsik egin usadioari Aizabia elkarteko kideek. Ez da atzo goizeko kontua, 25 urtetik gora dihardute herriko jubilatuei salda eskaintzen eta sardinak erretzen. Aurten ere arku-petan (betiko lekuan) jarriko dira herritar gosetien gozamenerako. 90-95 kilo sardina dira urtero erretzen direnak, euro baten truke platerkada sardina eta Errioxako ardoa dastatzeko aukera izango du San Piñastei egunean moila jeisten den edonork.

IHESALDIA ALA BAHIKETA?

Herri guztiek bezala, gureak ere, nola ez, ezagutu ditu bere historia osatzen lagundu duten gertakizunak. Batzuk herri maila mugatuan geratuak eta, besteak, herrikoak izan arren, eragin politiko eta sozial handiagoa izateagatik oihartzun zabalagoa izan zutenak. Gertakizun honek, bere garaian, Mutriku ez ezik Gipuzkoa eta Espainiako Erregearen ingurua ere astindu zituen.

XVI. Mendea zen, 1.596. urteko martxoaren 28a, hain zuzen ere. Gaur "Sulaingoa" deituraz ezagutzen dugun jauregia (be-rezko izena Berriatua duena) garai hartan Gipuzkoako aberatsenetakoa zen eta, noski, itzal handiko familia bizi zen bertan. Alabaina, bazuten zoritxarrik. Izan ere, familiako alabak, beste etxe handietako semeekin ezkonduak izanik ere, ia guztiak alargun geratuak ziren gazterik; oinordekorik utzi gabe. Brigida Berriatua, urtetan aurrera joan arren, ir-mo jarraitzen zuen familiaren gidari nagusi izaten. Honek bere alaba Maria Arriolak izandako bi seme eta alabak aukeratu zituen oinordekotzarako, baina hauek ere hil egin ziren. Geratzen zen bakarra, Brigidaren bi-loba (Klararen alaba) Isabel Lobiano zen, gertakari honetan pertsonaia nagusia. Aukera bakarra izanik, ondo zaindu eta prestatu beharra zegoen.

Berriatua familiarena zen Arei-zieta (Aitzeta) dorretxean erlijiosen monastegia zegoen. Familia honek

diruz laguntzen zien eta, beraz, be-ren zaintzapean zeuden. Familia aberatsetan nahiko ohikoa zen alaba gazteak monastegietan sartzea, etorkizunerako prestatzeaz batera, garai ez egonkor haietan, munduko arriskuetatik babestea helburu izaten zutelarik. Bertara eraman zute-nean zortzi urte baino ez zituen Isabelek.

Nonbait, Isabelen familia hasia zen oinordekoarentzat mutil ego-kia aukeratzeko mugitzen. Pedro Idiakez azkoitiarra omen zen begiz jotakoa. Jakitun izanik familien ha-rremanez ezkontzari begira eta gau-zak bide onetik omen zihoazenez, mojek Pedro monastegira deitu zu-ten, Isabelek ikus zezan leku ezkutu batetik bere senarra izateko aukera gehien zuena. Orduantxe maitemin-du omen zen. Baina nonbait, nego-ziaketak hutsean geratu ziren. Ana Urrutia izeneko moja mutrikuar gaztearen laguntzaz, gutun truka-keta ezkutuak izan ziren bi gazteen artean. Gutunak euskaraz idatziak omen ziren. Isabelek ez zituen ordu-

rako hamabi urte besterik, baina heldutasun handia azaltzen zuen be-re adinerako.

Mugimenduak 1596ko otsailaren bukaeran hasi ziren. Antolatua zu-ten lehen elkar ikustea gauez. Aipa-turiko Ana izeneko moja gaueko ha-mabietan kanpaiak jotzera joan zen. Huraxe zen seinalea kanpoaldean zain zeudenentzat. Logelara itzul-tzean Anak atea itxi gabe utzi zuen, irtetea zaratarik atera ez zezan. Guztiak lo zeudela, isilpean jaiki eta biak jaitsi ziren ate nagusira, kanpo-an zeudenekin elkartzera. Bata mo-nastegiko leihoaren alde batean eta, bestea, bestean. Orduantxe eman zioten elkarri lehen ezkontza hitza. Une horretan antolatu omen zuten ihesaldi asmoa.

Goizeko seiak aldera omen zen. Irisarretik gora, hango gaztainadi baten babesean, ondo jantzitako bi gizon zeuden beste bi gizonekin ba-tera. Goiz izan arren, makina bat be-gi zeuden inguruan ordurako, ohi-koak ez ziren bisitariak zertan egon zitezkeen han horren goiz jakinmi-

nez zaintzen. Jendea lehen argi errainuekin batera mugitzen hasten zen lanetarako.

Pedro Idiakez eta Liliko Jauna ezagutu zituzten, beste biak, laguntzailea eta eskale behartsu jantzitakoa ziren. Hainbat arma zeramatza-
ten.

Eskale itxurakoa monastegira hurbildu eta mojak zer nahi zuen galdetzean, eskupekoa eskatu zion. Honek goizegi ez ote zebilen aipatzean, "eskaleak" orduan sagardoa eskatu zuen mojaren harridurarako; edateko ontzirik ezean, kapelan bertan eman zion edaria, eta berak sagardoa zopak eginda hartu zuen. Baina mojek arretaz jarraitu zuten jokamolde arraro hura, lapur nahiz gaizkileen beldur izaten baitziren. Moja batek, urrunxeago zegoen gizon bat "eskalearekin" bat eginda zegoela oharturik, "lapurrak, lapurrak" oihu egin eta ihesari eman zion zela-lapartaka.

Erlijiosa elkarteak erabat aztoratu-

hots amaigabeek Mutrikuko herria jakinaren gainean jarri zuten gertatu berri zenaz. Irtenaldi zela-lapartatu hartan, herriak, bere ohorea zapaldua ikusiz, beroaldian, jarraipena antolatze-ko astirik ez eta ia armarik gabe atera zitzaizkien atzetik erabat suminduta. Samaldan, Astigarribia aldera jo zuten ia guztiek, beste batzuk ordea, Deba aldera joan ziren. Bitartean, beste herritar asko mojen aurka oлдartu ziren, ez hitzez soilik, jo ere egin baitzituzten, komentua erreko zietela mehatxatuz.

Iheslariak Astigarribia aldera jo zuten Deba ibaia, bertan egoten zen ontzia erabiliz, zeharkatzeko asmoz.

ten, ezagunagoa eta kontrolatzeko ere errazagoa zen lurretan sartuz. Handik Zestoako Lili jauregira joan ziren atseden hartzera eta, ilunabar aldera, Azkoitira bidean jarri ziren, hango Zabala jauregira, Idiakeztarren etxe nagusira (gaur egun, Etxe Beltz bezala ezagutzen dena).

Azkoitira iritsi eta berehala, Isabelak legeztatu nahi izan zuen ezkontza elizaren zein gizartearen aurrean. Eragozpenak izan bazituzten ere, hitzemana borondatez zela frogatuz baimena lortu zuten. Isabelen familiak berehala mugitu zituen, eliza agintari nahiz lege maila guztiak, Valladolideko Chancilleriaraino. Gauzak horrela, Pedrok Maulera ihes egin zuen. Familiak kendua zion oinordekotza Isabeli. Pedoren anaia Martinek, Felipe II. erregearen aurrean garrantzi handiko postua zuenak, parte hartu behar izan zuen, erregearen arreba Mariarekin batera. Azkenean, konponbide ekonomikoetara heldu ziren. Indultuak ere lortu zituzten. Isabelak oinordekotza berreskuratu zuen. Mutrikuko herriak, gorabeherak argitu zirenean, mojei eginiko bidegabekeriak damuturik barkamena eskatu zien.

Ezkondurik zazpi urte bete baino lehenago hil zen Pedro, hogeita hamar urterekin. Hiru seme-alaba eta oso emazte gaztea utziz, berau, leial izan zitzaizlarik hirurogei urte baino gehiagoan.

Gauzak baretu zirenean, Isabelak eta bere seme Pedrok, mojei eragin-dako kalteengatik, fundazio baten bidez, kontzilioko arauak beteko zituen monastegia egitea erabaki zuten. Mojak Areizietako jauretxea utzi eta Berriatua dorretxean jarri ziren bizitzen Santa Katalina komentua berria egin bitartean...

rik zegoen gertatutakoarekin. Bazkalostean, lasaituxeago, eguneroko eginkizunetara itzuli ziren. Baina monastegi barruan, baziren zerbait gertatzeko zain zeudenak. Atezainaren ustekabe batean, giltzak atean jarriak utzi baitzituen, Isabelak kanpora irten besterik ez zuen egin behar izan. Lehenengo uneetan monastegian, ez zen inor jabetu gertatutakoaz, baina neskak ez zela inondik ageri konturatzean, izuak hartu zuen erlijiosa elkarteak, ohar-tzen baitziren zer nolako hondamena zetorkien gainera eta bide guztietara atera ziren "bahitzaileak" oztopatu edo itzul zezaten eskatzeko asmoz. Erlijosen estuasunezko oi-hu zein garrasi eta monastegiko kanpai

Sasiola aldean zegoen frantziskotarren monastegi aldera igarota abantaila hartuko baitzieten. Izan zuten ibaiaz bestaldean ere laguntzarik jarraika zetozkien mutrikuar suminduei ahalik eta denbora luzeenez gurutzatzea eragotzi ahal izateko. Hurbiltzen ari ziren mutrikuarrei bide-
dea oztopatzeko, eskale jantzitako laguntzailea atzean geratu zen, baina jendea hain gertu ikusirik ibaira jausi egin zuen igerian zeharkatuko zuelakoan. Orduan, harrika egin eta buruan hartutako kolpeak larri utzi zuten eta bertan ito zen. Aitzuritzza (Aintzuitza) baserri aurrean gertatu zen.

Bihen bitartean, "bahitzaileek" Sasiolatik Lasturrako bidea hartu zu-

MIJOA AUZOAN

San Jeronimo Jaixak 2003

Badatozelaaa... berriz ere San Jeronimuak. Ez pentsau oainguan gitxio izango geanik. Bai zea!!! Ez da faltako ez kontzertu, jolas, herri kirol eta holakoik. Ondo pasatzeko aukeria behintzat eongo da. Berau bestela zelako programia prestau deun aurtengo hontan ere:

Irailak 26an esateako, rock kontzertua izango deu "TXATO PLATO" , "TXAKUMPA" eta "PHINKULT" en eskutik, eta gero gaiñea gaba oandio ere geixo animauko doan jolasak eingo ditxu. Irailak 27 Larunbatian, berriz, ENE BADA!!ren eskutik dantza eitxeko aukeria izango deu, eta gero berriz bi hankako astoentzako lau hankako asto lasterketa izango da. Irailak 28 a ere gogor dator. Lehenengo mezia eongo da eta gero berriz oandio inoiz iñun izan ez dan apostua eingo da. Herri kirolak eingo ditxu auzoko neska – mutilak alkarren kontra.

Jaixak bukatzeko, Irailak 30 , San Jeronimo egunian meza eta herri kirolak izango ditxu , umientzako arratsaldean, zezen, poni eta jolasak. Gabaz, egunai eta jaixei bukaeria emateko TRIKIZIO taldiak dantza eitxeko aukeria emango digu. Ikusten dezuen bezala aurtan ere ez gea geatu motz. Beraz badakizue dator etorri San Jeronimoko jaixeta. Ah!!! Baiña ez ahaztu jai honek USAIÑA BAI ANTZIK EZ! Lemapian eitxen dila.

AUZOETAKO JAIXAK BULTZATU!!!!!!

Basoetako fruituak

Perretxikoek hazteko hezetasuna eta tenperatura epela behar dituztenez, jasotzeko sasoirik egokiena udazkena izaten da, udaberria ere ona da eta mota batzuk urte guztian hazten dira. Lekurik aproposenak baso, sastrakadi eta belardiak izaten dira.

Euskal Herrian izugarrizko zaletasuna dago lurpetik ateratzen diren fruitu hauek jasotzeko. Emozioz beterik egiten dituzte askok eta askok bilaketa eta topaketa. Bilaketan gozatzeko eta hartutakoak ez toxikatzeko zenbat eta gehiago jakin hobeto. Horregatik hasieran aditu edo zale batekin joatea eta mikologiari (perretxikoak ikertzen dituen zientzia) buruzko liburuak irakurtzea da onena.

NOLA HARTU PERRETIXIKOAK

- Euri asko egiten duenean ez da komeni jasotzea, euriak itxura aldatu egiten duelako.
- Labana bat eramatea beharrezkoa da, perretxikoak bere osotasunean hartzeko, lur apur batekin. Espezie batzuk hankan bolba eta eraztuna dituzte eta kentzen badizkiogu

ezingo dugu jakin zein motatakoak diren.

- Ezagutzen ez dugulako edo beste arrazoi batengatik ez ostikoa jo eta apurtuta laga.
- Otarra bat eraman, garoa ipini eta gainean perretxikoak, horrela kolpeetatik babesten dira, ez dira berotzen... Ezagutzen ez ditugunak hartu baditugu, ezagunetatik apartatu. Ez eraman plastikoan, etxera egositak ailegatuiko dira eta.
- Etxera iritsitakoan liburuan begiratu, kontrastatu, adituari galdetu eta urrezko araua: **zalantza txikienaren aurrean ez jan.**
- Oso hedatuak egon diren **mitoei kasurik ez egin.** Beste batzuen artean bi hauek: 1) "Bareek eta beste animaliek jaten dituzten perretxikoak onak dira." Baina bareek duten urdaila eta gizakiona ez da berdina. 2) "Perretxikoa prestatzen gaudela txanpon bat bota lapikora eta belzten bada ez du balio." Baina jangarri batzuk belzten dute eta jangarri ez diren beste batzuk ez.
- Prestatzeko orduan mamorrodunak baztertu. Mamorroak dituen ala ez ikusteko eskuz zati-tu. Ur otzakin garbitu eta labanarekin jandako zatiak kendu. Azkenik, mantel baten gainean zabaldu eta bi ordu pasa ondoren pres-tatu.

Baina gero eta baso gutxiago daukagu eta gero eta biltzaile gehiago, beraz, kontu handiarekin ibiltzea komeni da etorkizunean ere perretxikotan ibili nahi badugu.

BIBLIOGRAFIA

"Lapiko bete perretxiko" Cristina Alberdi eta Maite Sistiaga.

"Setas del País Vasco- Euskal Herriko Perretxikoak" Aranzadi T.

"La Setas. Manual práctico para el aficionado" MendozaR. Eta Diaz Montoya.

LIJATZE ETA BARNIZATZE
LANAK

BERMUDEZ

Aimirante Gaztañeta, 5-1. ezk. - 20830 MUTRIKU
Tel.: 659 726 318 - 608 422 867

kutxa

gizarte ekintza

ARTZAIN ERREKA **eta** SANTAKUTZ inguruak ezagutzeko ibilaldia

San Jeronimoko jaiak aitzaki hartuta, hona hemen inguru horretan egin daitekeen mendi buelta polita.

- 1- San Jeronimotik abiatuz (atzeko aldetik) erreka-zulo paretik doan porlanezko bidea hartuko dugu Artzain erreaktik sartuz. Amietza Zar, Txartxa eta Goixakua baserriak igaro ondoren, porlanezko bidea jarraitu.
- 2- Koosteira joateko seinalea ezkerreara ikusten dugunean, eskubira dagoen harri txintxorezko bidetik joango gara, aldapa gogor bat igoz. Bide hau jarraituz, pinadi barnetik Armetxa Goikua eta Behekua baserrietaraino ailegatuko gara.
- 3- Armetxan aurkitzen gara; porlanezko eskubiko bidea hartuko dugu (kostaruntz) eta GR markak (zuri-gorria) ikusiko ditugu; bide horretatik jarraituko dugu Elordi (lehen auzoko eskola izana) eta Berrosasi baserriak igaro arte.
- 4- Berrosasin egurrezko seinaleak aurkituko ditugu, porlanezko bidea utzi eta GR ezaugarritz markatutako bidea hartuko dugu. Pinadia igaro ondoren, Aldabera irtengo gara. Hemendik Tontorramendiren ondoan dagoen errepetidorearen antenaruntz joko dugu, Tontorramendiren eta antenaren tarteko leporaino iritsi arte.
- 5- Ezkerreko bidexka hartuz Tontorramendiko gailurreraino igoko gara, abiapuntura itzultzeko. Ipar-Ekialdera jarraitu, antena inguratuz mendebal aldetik, berriro GR markak Santakutzeko ermitara eramango gaitu.
- 6- GR ezaugarritz markatutako bidexka jaitsiz, Burgo baserrira iritsiko gara.
- 7- Eskubialdera eta marka jarraituz Pikupe baserriraino jaitsiko gara.
- 8- Errepidera hartu Mutrikurantz, eta abiapuntura iritsiko gara, San Jeronimora.
- 9- Beste aukera bat da Berrosasin porlanezko bidea hartu eta eta San Jeronimora jaitea Mixkia, Arantzamendi eta Agirre baserriak igaroz.

LEKU

INTERESGARRIAK

A- Artzain errekako bidea oso berezia da. Garai batean Mutrikuk hortik hartzen zuen ura eta argi-indarra.

B- Burgo baserritik bista ederrak Ondarruko porturantz.

Mixkia-mendiko aintzinako eskola. Gaur egun jabe go pribatua da.

Mutrikuko Udal Kiroldegia

- ♦ GIMNASIA
- ♦ AEROBIC
- ♦ STEP
- ♦ BODY PUMP
- ♦ BODY COMBAT
- ♦ BODY BALANCE

- ♦ SPINING
- ♦ JUDO INFANTIL
- ♦ KANTXA
- ♦ ROKODROMOA
- ♦ SAUNA
- ♦ FITNESS GELA...

Anima zaitetz!!

Magdalena, 20 z/g
Tel./Fax: (943) 60 31 75
Mutriku

Kirol Berri S.L.

Zorion agurrak

Jose Mª eta Amelia

Irailaren 11n 45 urte bete dituzue ezkontuta eta, horregatik, zorionak Mendizabal eta Beitia familien partez, bihotz-bihotzez.

Gainera, Amelia, 66 urte bete zenituen egun horretan bertan eta horregatik ere, zorionak lagunaren partez.

Idoia eta Jesus

Aita-alaba jator hauei mila zorion, abuztuaren 9an urteak bete dituzuelako. Ondo pasa urte berrian! Sendi guztiaren partetik, ZORIONAK!

Nahia Elesgarai

- Abuztuaren 29an 6 urte bete duen gure etxeko printzesari zorionak! Horrelaxe jarraitu

neska alaia eta ona izaten. Zorionak eta musu handi bat aita, ama eta ahizpatxo Alaitzen partez.

- Zorionak gure neska politari abuztuan 6 urte haundi bete

dituelako, osaba-izeba Madera-Beitiatarren partez eta bereziki zure lehengusu Oskitzen partez. Muxu handi bat!

Oihana U.

Abuztuak 27an 2 urte bete dituen gure etxeko pox-polinari, ZORIONAK eta musu-txuak aita, ama, Ibai eta etxeko guztien partez.

Ramon S.

Abuztuaren 15ean urteak bete zituen gure arrantza eta ehiza zaleari zorionak!

Hainbeste maite duzun herri polit honetan egin dezakegu zuri gustatzen zaizun bezalako bazkari eder bat ospatzeko, ez?

Estitxu

Zorionak printzesa, uztailaren 23an 8 urte haundi bete zenituelako. Muxu haundi bat eta ondo pasatuko zenuela espero dugu zure familia eta lagunekin.

Jesus Mª "Buzua"

Zorionak osaba abuztuaren 31n urtebetetzea izan duzulako eta bost

muxu haundi Aitor, Mikel, Yon, Ane eta Iratin partez, baina haundiena zure biloba Ekaitzen partez.

Lyon

Zorionak osaba irailaren 28 urteak betetzen dituzulako Aitor, Mikel, Yon, Ane eta Ekaitzen partez, baina muxurik haundiena Irati, zure bilobaren partez.

Iñaki

Osaba irailaren 15ean, zure urtebetetze egunean, ondo pasa eta lau muxu haundi zure iloba Aitor, Mikel, Yon eta Anen partez.

Igor

Zorionak bihotz-bihotzez guraso eta anai-arreben partez, abuztuaren 27an 28 urte bete dituzulako.

Valentin

Zorionak aitxona, abuztuaren 28an 69 urte egin dituzulako. Nahibeste besarkada eta muxu emazte, seme-alabak eta biloben partez.

Leire

Abuztuaren 17an 3 urte egin zenituen, zorionak bihotz-bihotzez Mutrikuko izeba-osaben, aiton-amonen eta berramonaren partez.

Danel

Abuztuan izan zen zure urtebetetzea, baina zorionak, hala ere. Eskerrik asko goxokiengatik eta erregaluengatik. Plazako zure lagunak.

Itziar eta Nerea

Urtebetetze egunak ez doaz oporretan eta horra beste bat! Urtetik urtera eder eta politagoak biak! Zorionak etxekoon partez.

Ane eta Nora

Zorionak irailaren 2an bost urte bete dituzten izartxo eder hauei, Leizarrengo aitona-amona, osaba-izeba eta lehengusu-lehengusina guztien partez.

GOSARIAK, PINTXOAK, BAZKARI ETA AFARIAK

Bar Puerto

TABERNA

Tel: 943 60 71 39 • MUTRIKU • Euzkadi Herria

KALBAIXO

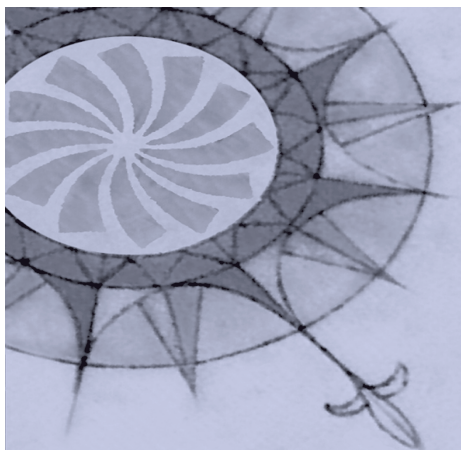
JATETXEA

TELEFONOAK:
943 60 32 56
943 60 39 16
MUTRIKU

LORETXU

taberna

Ondo-ondo pasa Galbaixotan!

1942ko Kalbaixotan

Mutrikun mutrikuarrak erregatak irabazi ondoren. Ezkerretik: Javier San Sebastian, Martin Mendizabal "Goxerri", Luis Mª Elezgarai "Paletas" (asto gainean), Abel Iturrino, Honorio Burgaña, Jose Mª Mendizabal.

1943an Galbaixon 3 lagun

1943ko irailaren 14an, Galbaixo egunean ateratako argazkia. Arantxa Arreitunandiak utzia. Ezkerretik hasita: Bixente Lekube "Muxur", Roman Arreitunandia "Belero" eta Narciso Andonegi "Txiki".

Goitxibeheretan, 1943 urtean

Jose Mª Izagirre Azpiazu, Imanol eta Antonio Arrizabalaga Izagirre.

santalucía
ASEGURUAK
NTRA. SRA. DE BEGOÑA
EHORZKETA
ERDIKO KALE z/g Tel: 646351352-657729071

**Etxean duzun argazki zahar hori
herri osoari erakutsi nahi badiozu...**

KALAPUTXI n erakutsi!

Jar zaitez gurekin harremanetan

Barrenkale, 12 - behea (LUARDO etxea)

Tel.: 943603468 eta 635748393

1979KO GALBAIXO JAIK - SAN PIÑASTEI EGUNEAN ARRANTZA INGURUKO ERAKUSKETA EGIN ZENEKOA.

TRETZAK KARNATATZEN

Mª Jesus Kalala, Feli Kotxorro
eta Pako Juandedios.

LANGOSTA OTARRAK EGITEN

Pako Juandedios, Iñaki Kaballo, Joxe
Obitxiki.

SARE EGIÑAN

Begoña Kalala eta Ariznabarreta.

KORUA ABESTEN

Ezkerretik hasita: Tomas Xoxua, Pako Katxerua,
Manolo Katxerua, Evaristo Kotxorro, Leonardo,
Nati, Fidelita, Elfina, Mª Jesus, Patxi Kaialde, Tel-
vina, Martin Tolon, Mª Jesus Kalala, Masillas
aita-semeak, Luxiano Itxaso.

Goiko plazan...

KULISKA

— gosariak - pintxoak - otartekoak - plater konbinatuak —

 IÑIGOBELÉN
konde 3 - tfnos. 943603701

argazki lanak
argazki digitalak
diseinu grafikoa
fotokopioak zurbeltzean/koletan

euskal preso eta iheslariak etxera

Kalaputxi, 21. zkia

KALBAIXO JAIK

IRAILAK 12, BARIKAKUA

- 22:30 BERTSO JAIALDIA, Miruaitz pilotalekuan
Andoni Egaña, Sebastian Lizaso, Unai Iturriaga, Jesus Mari Irazu, Eneritz Azkue eta Xabier Astigarraga
- 23:00 DISKO-FESTA, Joseina Etxeberriaren eskutik, Txurruka plazan

IRAILAK 13, ZAPATUA (Kalbaixo bezpera)

- 17:00 ZESTA PUNTA JAIALDIA, Miruaitz pilotalekuan
- 22:00 DANBORRADA, Anaiarte Biltokiak antolatuta
- 23:30 TRIO VERACRUZ, Txurruka plazan
- 23:30 ROCK KONTZERTUA, Zabel plazan

IRAILAK 14, DOMEKA (Kalbaixo eguna)

- 8:00etatik aurrera MEZAK Kalbarioko ermitan
- 11:00 MEZA NAGUSIA Kalbarioko ermitan
- 12:00 BERTSOLARIAK eta HARRIJASOTZAILEAK
- 19:00 SOKAMUTURRA
- 20:30 DIXIE JAZZ BANDen kalejira
- 23:30 EGAN taldearekin dantzaldia Beheko plazan
- Iluntzean KALBAIXON, Bola jokoa eta erromeria Lajarekin

IRAILAK 15, ASTELEHENA (Kalbaixo txiki eguna)

- 10:00 MARMITAKO LEHIAKETA Beheko plazan, Txoko Eder elkarteak antolatuta
- 11:30 ERRALDOIAK ETA BURUHANDIA, Txistulari taldearen laguntzarekin Jarraian, bolao eta japoniar bonbak Txurruka plazan
- 12:00 POTTOKAK eta ZEZEN TXIKIAK, Txurruka plazan
- 13:00 HERRIKO MUSIKA BANDAREN KONTZERTUA, Beheko plazan
- 14:00 Marmitako lehiaketaren SARI BANAKETA eta SUBASTA
- 17:00 SEBASTOPOLEKO TITIRITEROAK, Txurruka plazan
- 19:00 SOKAMUTURRA
- 23:00 GAUBELA taldearen dantzaldia Beheko plazan

IRAILAK 16, MARTITZENA (Piñastei eguna)

- 10:30 SARDINA ERREAK eta HAMARRETAKOA Aizabia Elkarteak antolatuta, Piñastegi plazan
- 11:30 URETAKO HAUR PARKEA, piztinan
- 12:00 KOADRILA ARTEKO ESTROPADAK Mutriku Arraun Taldeak antolatuta Ondoren, KUKAINAK kofradi zaharrean
- 13:00 SOKAMUTURRA

- 16:00 URETAKO HAUR PARKEA, piztinan
- 17:30 PATXAK Ondoren, SOKAMUTURRA

IRAILAK 20, ZAPATUA

- 22:00 PROBAK Arronako Etxetxo eta Karpo eta Aizarnazabalgo Xarpa. Ondoren, ERROMERIA Izar eta Alabierrekin

IRAILAK 21, DOMEKA (Kalbaixotarren eguna)

- 12:30 MEZA, hiru auzotako hildakoen alde Ondoren, AIZKOLARIAK (Mugerza anaiak) eta HARRIJASOTZAILEAK Bola jokua eta erromeria Izar eta Alabierrekin
- 17:30 SALTAKALARIAK ZEZEN TXIKIAK eta pottokak ERROMERIA

IRAILAK 28, DOMEKA

- 17:00 VI. ARTZAI TXAKUR LEHIAKETA Parte hartzaileak: Jose Urien, *Beltza* txakurarekin Jorge Oteiza, *Labritekin* Angel azkorbe, *Listarekin* Jose Mª Barikua, *Lagunekin* Juan Jose Arrizabalaga, *Rikirekin* Jabier Zubiaurre, *Txinorekin*

Ondoren, afaria trikitilariak lagunduta

IRAILAREN 26tik 30era

SAN JERONIMOKO JAIK

URRIAK 3, BARIKAKUA

Gipuzkoako Bertsolari Txapelketako kanporaketa

ERAIKUNTZAK

SAGARMIÑA, s.a.

ETXEGINTZA ETA BERRIKUNTZA

San Agustín kalea, 11 - Tel eta Fax 943 60 41 89
Posta kutxa: 71 - MUTRIKU (Gipuzkoa)

GOGOZ

Ikasteko beste era bat
Une autre façon d'apprendre
Another way of learning
Ein andere Art zu lernen

Jose Mª Alzibar s/n · 20830 · Mutriku · 943 60 43 58 · gogoz@kaixo.com

euskal preso eta iheslariak etxera

kalbaixa jai zorientuak

IÑIGOBELÉN

argazki lanak erretoke digitala diseinu grafikoa fotokopiak faxa

BERTAN ELKARTEA OSATZEN DUTEN DENDAK:

AGERRET XO OINETAKOAK
ALBARO DENDA
ALDATU ETXEA
ANDONEGI JANTZIDENDA
APARRA JANTZIAK
ATERPE ALTZARIAK
AUTOS MUTRIKU
BERISTAIN LIBURUDENDA
BOUTIQUE ALDATU
BUCEO EUSKADI
DONIBANE OKINDEGIA
ERDIKO MERTZERIA
GUADALUPE DENDA
HEIDIN DENDA
IPARRAGIRRE ALTZARIAK
OPTIKA
INIGO-BELEN
IZARRA UME JANTZIAK
IRIPE
APAIN
JARTXA LORADENDA
LON APRAIZ BOTIKA
MADARIAGA
MANEIRO LENTZERIA
MICROSYSTEM
MILA FRUITADENDA
MENDIBE KIROLAK
OINEZ KIROLAK
OLAIZOLA UME JANTZIAK
OLATZ MERTZERIA
PLISTI-PLASTA OINETAKOAK
POTERO
TINKO SPORT
TXALUPA LIBURUDENDA
URKIRI ELIKAGAIK

Bertan faituz!